



KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.12.2005
KOM(2005) 655 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

FREMSKRIDT MOD FÆLLESSKABETS KYOTO-MÅL

(i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 280/2004/EF om en mekanisme til overvågning af emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og til gennemførelse af Kyoto-protokollen)

{SEK(2005) 1642}

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Opfyldelse af Fællesskabets Kyoto-mål.....	3
2.1.	De faktiske emissioner i 2003 for EU-25 og EU-15	3
2.2.	De fremskrevne emissioner i 2010 for EU-25 og EU-15.....	5
2.3.	Emissionerne pr. sektor	7
3.	Konklusioner	8

1. INDLEDNING

Dette er den sjette årlige situationsrapport om overvågning af Fællesskabets drivhusgasemissioner og den anden rapport i medfør af Rådets beslutning 280/2004/EF om en mekanisme til overvågning af emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og til gennemførelse af Kyoto-protokollen. Den er baseret på den detaljerede rapport fra Det Europæiske Miljøagentur (EEA) "Greenhouse gas emission trends and projections in Europe" (EEA, 2005). Heri vurderes medlemsstaternes og Fællesskabets faktiske og forventede fremskridt med at imødekomme forpligtelserne til at reducere deres drivhusgasemissioner i henhold til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) og Kyoto-protokollen.

Nærværende rapport handler om fremskridtene i EU-25, men fokuserer ofte stærkere på udviklingen i EU-15 som følge af disse landes kollektive mål og byrdefordelingsaftalen. Kvaliteten af dataene for 2003, og især deres fuldstændighed og nøjagtighed, varierer desuden også mellem nye og gamle medlemsstater. Rapporten¹ indeholder også visse emissionsdata for de to tiltrædelseslande Bulgarien og Rumænien og for kandidatlandet Kroatien. For Tyrkiet, som også er et kandidatland, foreligger der endnu ingen data.

I rapporten analyseres de faktiske emissionsdata fra 2003 sammen med fremskrivninger af emissionerne baseret på scenarier "*med nuværende foranstaltninger*"² og "*med yderligere foranstaltninger*". Disse fremskrivninger er et aggregat af medlemsstaternes fremskrivninger, som senere vil blive analyseret til bunds, da ikke alle medlemsstaterne har indgivet opdaterede fremskrivninger. I fremskrivningerne er medregnet anvendelse af Kyoto-protokollens fleksible mekanismer, dvs. fælles gennemførelse (Joint Implementation - JI), mekanismen for bæredygtig udvikling (Clean Development Mechanism – CDM) og international emissionshandel.

Fremskrivningerne viser, at EU-15 vil nå reduktionsmålet på -8 % med yderligere foranstaltninger og med anvendelse af fleksible mekanismer.

2. OPFYLDELSE AF FÆLLESSKABETS KYOTO-MÅL

2.1. De faktiske emissioner i 2003 for EU-25 og EU-15

Drivhusgasemissionerne fra både EU-25 og EU-15 steg mellem 2002 og 2003, men var dog lavere end i basisåret med henholdsvis 8 % og 1,7 % (Figur 1). Samtidig lå den økonomiske vækst for EU-15 på 27 %. EU-15 oversteget i 2003 den "lineære kurs mod Kyoto-målet" med 1,9 % (fig. 2). Heri er medregnet anvendelse af Kyoto-mekanismerne, men ikke dræn i

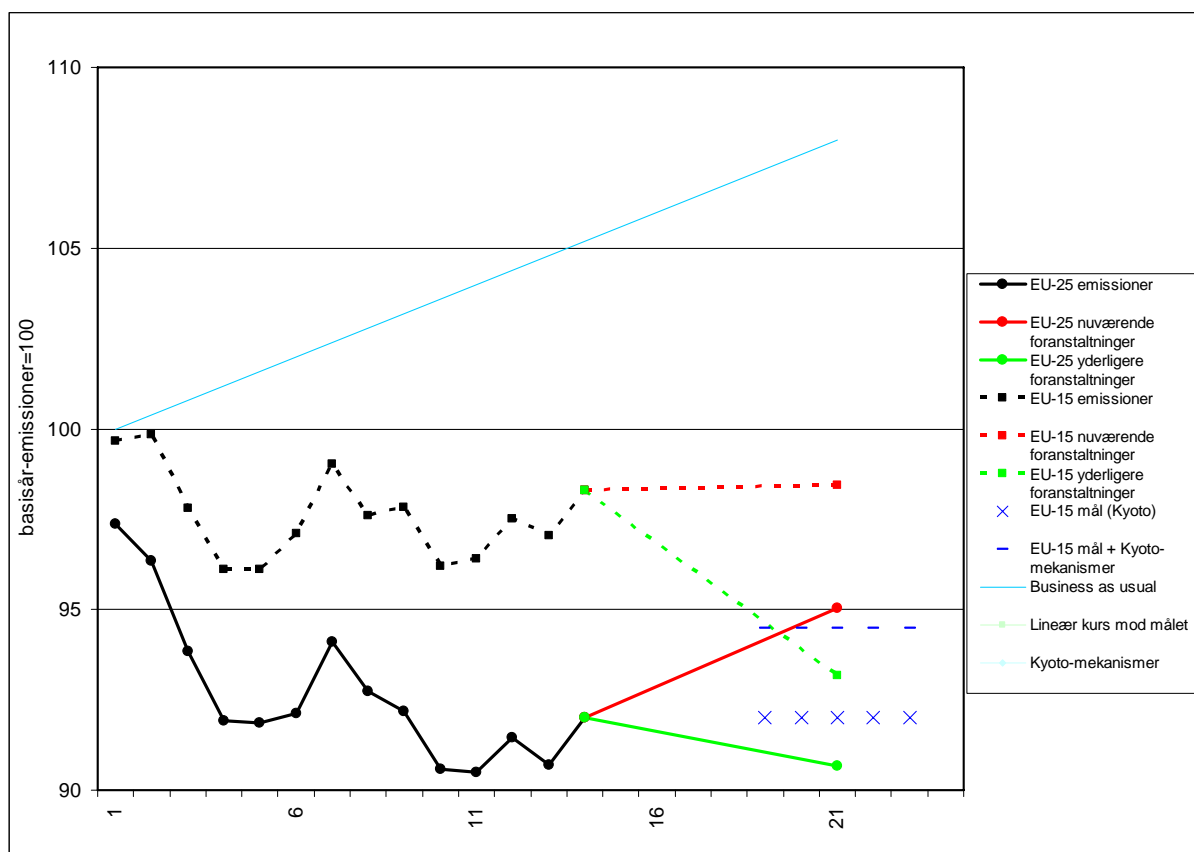
¹ Bilag 1 indeholder desuden baggrundsdata og bilag 4 en omfattende liste over fælles og koordinerede politikker og foranstaltninger [SEK(2005) 1642].

² Ved "nuværende politikker og foranstaltninger" forstås politikker og foranstaltninger, som opfylder en eller flere af følgende betingelser: (a) omfattet af gældende national lovgivning; (b) der er indgået en eller flere frivillige aftaler; (c) der er afsat budgetmidler hertil; (d) der er tilvejebragt menneskelige ressourcer; (e) der er truffet officiel beslutning på regeringsplan, og der er klar vilje til at gå videre med gennemførelsen. Ved yderligere (planlagte) politikker og foranstaltninger forstås handlemuligheder, der er til debat, og som har en realistisk mulighed for at blive godkendt og ført ud i livet.

medlemsstaterne eller anvendelse af den europæiske emissionshandelsordning, som først blev igangsat senere.

EU's emissionshandelsordning, som blev iværksat den 1. januar 2005, er verdens største handelsordning for drivhusgasser. Formålet med ordningen er, at den sammen med en effektiv gennemførelse af de nuværende og yderligere politikker og foranstaltninger skal bidrage til at virkeliggøre de emissionsreduktioner, der kræves ifølge Kyoto-protokollen.

Figur 1: De faktiske og fremskrevne emissioner for EU-25 og EU-15

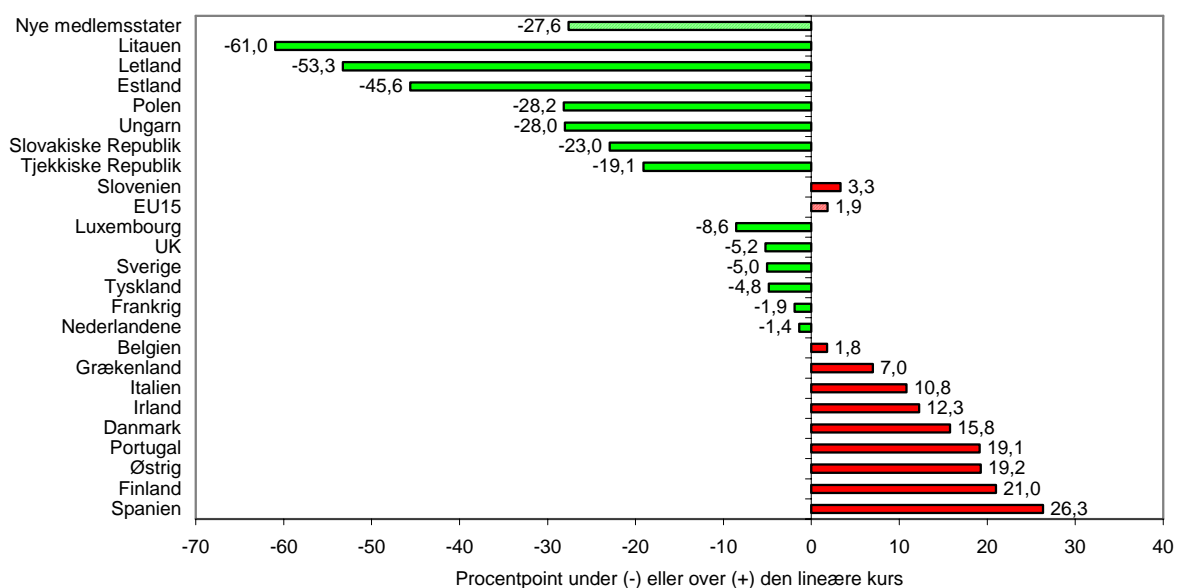


Bemærk: Dataene omfatter ikke emissioner og optag som følge af arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug. I figuren angives et teoretisk basisår for EU-25 som 100, hvorved der kan foretages en stringent analyse af udviklingen i og fremskrivningerne af drivhusgasemissionerne. For de fleste medlemsstater er basisåret 1990 for CO₂, methan (CH₄) og nitrogenoxid (N₂O), men 1995 for fluorholdige gasser, med følgende undtagelser: Basisåret for CO₂, CH₄ og N₂O for Ungarn er gennemsnittet for 1985-1987, for Slovenien 1986 og for Polen 1988; basisåret for fluorholdige gasser er 1990 for Frankrig og Finland. Dette betyder, at værdien for 1990 ikke er nøjagtig 100. Cypern og Malta er ikke medtaget, da der ikke foreligger data for disse lande, og da de ikke har noget mål i henhold til Kyoto-protokollen. Den lineære kurs mod Kyoto-målet viser den teoretiske lineære nedgang i drivhusgasemissionerne frem til Kyoto-målet fra basisårets niveau indtil 2010 - det midterste år i den første forpligtelsesperiode.

Kilde: EEA, 2005

Der er store variationer i medlemsstaternes resultater. Tretten medlemsstater er på rette vej til at imødekomme deres emissionsreduktionsmål, med anvendelse af Kyoto-mekanismerne, som vist i fig. 2. Heriblandt er Frankrig, Tyskland, Luxembourg, Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige de EU-15-medlemsstater, som er på rette vej til at opfylde deres forpligtelser ifølge byrdefordelingsaftalen (Rådets beslutning 2002/358/EF). Ti medlemsstater ligger imidlertid stadig for højt i forhold til deres afstukne kurs mod målet: Finland og Spanien med over 20 %; Østrig, Danmark og Finland har endog øget afstanden i forhold til 2002. Cypern og Malta er ikke bilag I-parter i klimakonventionen og har således ingen mål i henhold til Kyoto-protokollen.

Figur 2: Indikatorer for afstanden til målet i 2003 (i indekspoint = procent) for EU-25, Kyoto-mekanismer medregnet



Bemærk: Dataene omfatter ikke emissioner og optag som følge af arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug. Afstanden til målet i procentpoint for basisår-emissionerne (bjælkerne) viser afvigelse mellem et hypotetisk mål (i 2003) og de faktiske resultater (i 2003), idet det forudsættes, at reduktionerne beregnet som procent af basisår-niveauet følger en lineær kurs. Det forudsættes, at medlemsstaterne opfylder deres mål gennem hjemlige foranstaltninger, idet anvendelse af Kyoto-mekanismerne dog er medregnet. Anvendelse af dræn er ikke medregnet. Cypern og Malta er ikke bilag I-parter i klimakonventionen og har således ingen mål i henhold til Kyoto-protokollen.

Kilde: EEA, 2005

2.2. De fremskrevne emissioner i 2010 for EU-25 og EU-15

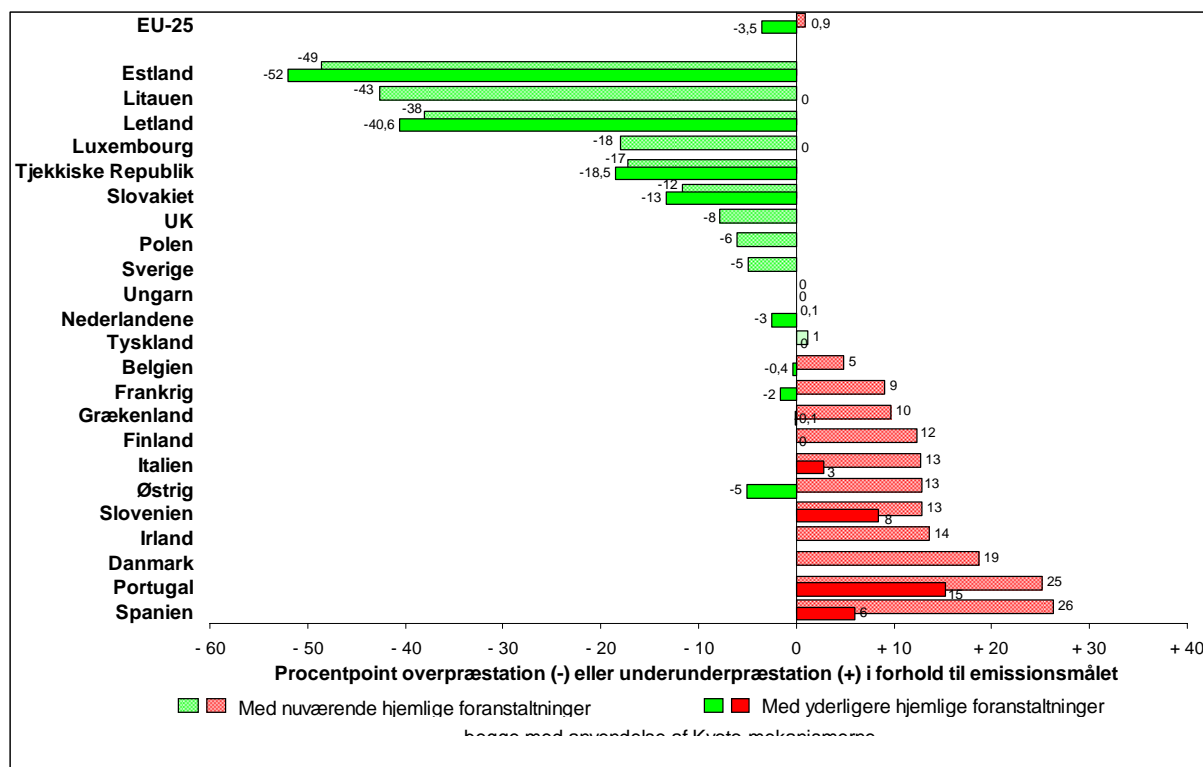
De aggregerede fremskrivninger for EU-25 "med de *nuværende* hjemlige politikker og foranstaltninger" viser, at de samlede emissioner af drivhusgasser vil ligge 5 % under 1990-niveauet i 2010 (fig. 1). Følgende medlemsstater forventer at nå deres Kyoto-mål alene gennem hjemlige politikker og foranstaltninger (fig. 3): Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Luxembourg, Polen, Slovakiet, Sverige og Det Forenede Kongerige. Gennemførelsen af yderligere foranstaltninger ventes at mindske EU-25's drivhusgasemissioner til 9 % under 1990-niveauet i 2010.

De aggregerede fremskrivninger for EU-15 synes at vise, at 2010-emissionerne vil kunne reduceres med 9,3 % under basisår-niveauet, hvis besparelser som følge af Kyoto-mekanismerne (reduktion på 2,5 %) og yderligere hjemlige politikker og foranstaltninger (reduktion på 6,8 %) medregnes, hvilket er tilstrækkeligt til at nå det kollektive Kyoto-mål for EU-15 (fig.1).

Den fremskrevne anvendelse af Kyoto-mekanismerne for ni af EU-15-landene (Østrig, Belgien, Danmark, Finland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene og Spanien) beløber sig til 106,8 mio. t CO₂-ækv. pr. år i forpligtelsesperioden eller ca. 2,6 % i forhold til EU-målet på 8 % (fig. 1). Ni lande har afsat budgetmidler til anvendelse af Kyoto-mekanismerne (Østrig, Belgien, Danmark, Finland, Tyskland, Italien, Nederlandene, Spanien og Sverige) svarende til i alt ca. 2 730 mio. EUR for hele den femårige forpligtelsesperiode.

I betragtning af at reduktionen mellem 1990 og 2010 med de nuværende foranstaltninger (reduktion på ~1,6 %) og med anvendelse af Kyoto-mekanismerne (reduktion på 2,5 %) vil ligge på omkring 4,1 %, må medlemsstaternes yderligere hjemlige politikker og foranstaltninger i de kommende 6 år dække det resterende hul på 3,9 %, hvis EU-15-landene skal kunne nå deres Kyoto-mål på -8 %. De medlemsstater, der ligger for højt i forhold til deres mål, bør gennemføre yderligere politikker og foranstaltninger og anvende Kyoto-mekanismerne for at nå deres mål.

Figur 3: Afstanden til målet i 2010 (procentpoint) for EU-25, Kyoto-mekanismer medregnet



Bemærk: Dataene omfatter ikke emissioner og optag som følge af arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug. Alle EU-15-landenes fremskrivninger er baseret på nuværende hjemlige politikker og foranstaltninger. Nogle landes fremskrivninger er endvidere baseret på yderligere hjemlige politikker og foranstaltninger. For følgende medlemsstater er anvendelse af Kyoto-mekanismerne endvidere medregnet: Østrig, Belgien, Danmark, Finland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene og Spanien. For EU-15 er virkningerne af anvendelsen af Kyoto-mekanismerne beregnet ud fra oplysninger fra disse ni lande. Fremskrivningerne for Polen dækker kun CO₂ og N₂O. Fremskrivningerne for Spanien dækker kun CO₂. Der foreligger ingen fremskrivninger for Cypern og Malta.

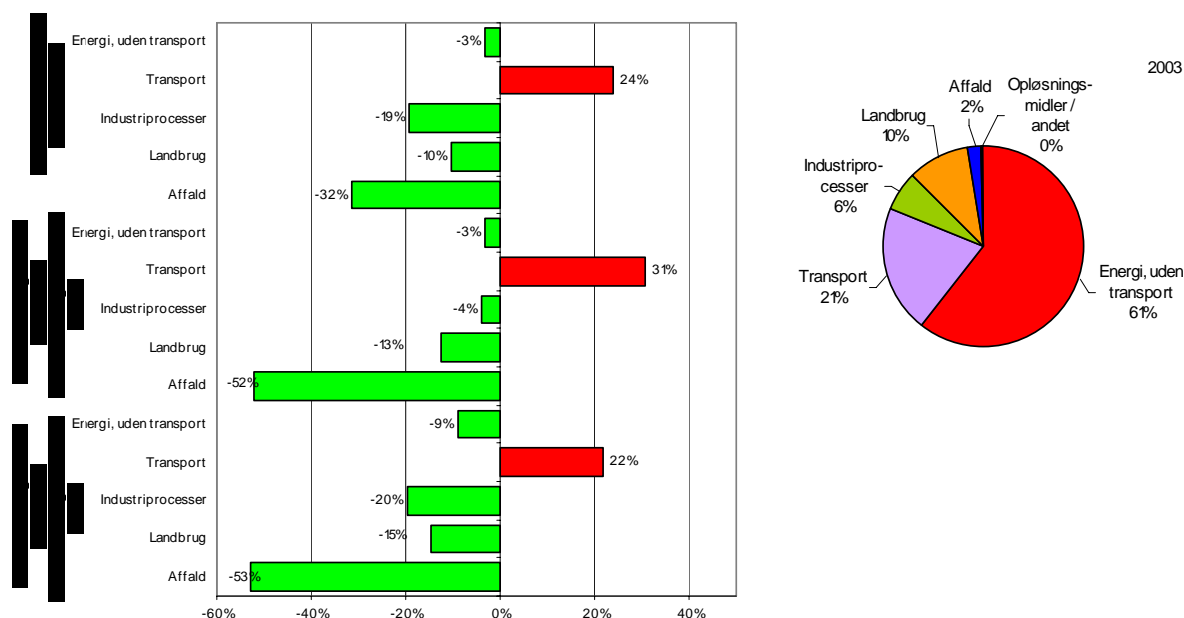
Kilde: EEA, 2005

De allerede indførte eller af Kommissionen foreslåede retsforskrifter ville – ifølge ECCP-beregningerne – resultere i potentielle emissionsreduktioner på omkring 420-490 mio. t CO₂-ækvivalenter i 2010 (10-12 % af basisår-emissionerne) for EU-15. Disse beregninger forudsætter, at medlemsstaterne gennemfører forskrifterne fuldt ud, og at der ikke finder overlappning sted mellem politikkerne. Resultatet af disse politikker i form af emissionsreduktioner skulle begynde at vise sig i opgørelsesdataene for 2006, som vil blive offentliggjort i 2008. Gennemfører medlemsstaterne de nuværende og planlagte politikker hurtigt og effektivt, vil det have en meget betydelig indvirkning på EU's emissioner.

2.3. Emissionerne pr. sektor

Figur 4 viser ændringerne i emissionerne fra de vigtigste erhvervssektorer for EU-15 siden 1990. Størstedelen af drivhusgasemissionerne i EU stammer fra produktion og anvendelse af energi, herunder transport. De energi-relaterede emissioner i EU-15 steg mellem 1990 og 2003, især som følge af den voksende efterspørgsel efter transport og el. For både EU-15 og EU-25 er der imidlertid ved at ske en afkobling af væksten i emissionerne (fra energiforsyninger og –anvendelse, transport ikke medregnet) fra væksten i energiefterspørgslen, idet emissionerne mindskes på trods af den stigende efterspørgsel. Det samme finder – dog i mindre grad – sted i transportsektoren i EU-15. Når man ser på statistikkerne land for land, er det mest iøjnefaldende resultat, at der, modsat den almene tendens, har været et fald i transportemissionerne i Frankrig og Tyskland – i Tyskland for fjerde år i træk. Dette synes at afspejle de kombinerede virkninger af bedre brændseffektivitet, højere brændstofpriser og en bredere anlagt transportpolitik.

Figur 4: Ændring i EU-15 drivhusgasemissionerne efter sektor 1990 - 2003, sektorfremskrivninger med nuværende og yderligere foranstaltninger 1990 – 2010 og sektorernes andel i 2003



Bemærk: Ikke alle medlemsstaterne har indberettet fremskrivninger for alle sektorer/scenarier. Oplysningerne om fremskrivningerne skal derfor fortolkes med forsigtighed. For de fleste af medlemsstaterne er basisåret for F-gasser 1995 og ikke 1990. Dette kan ændre dataene for industriprocesser en smule, men der foreligger ikke data for 1990 for alle medlemsstaterne.

Kilde: EEA, 2005

Væksten i de energirelaterede emissioner er udlignet af reduktionen i emissionerne fra ikke-energi-relaterede kilder, såsom affald, industriprocesser og landbrug. Emissionerne fra affald er faldet, efterhånden som affaldspolitikken har resulteret i en nedgang i deponering af fast affald på jorden. Indførelsen af reduktionsteknikker, særlig for N₂O, har bidraget til at mindske emissionerne fra industriprocesser, og emissionerne fra landbruget er dalet som følge af nedgangen i kvægbestanden.

I EU-25 faldt drivhusgasemissionerne i næsten samtlige sektorer. Nedgangen i emissionerne i de ti nye medlemsstater skyldtes i vid udstrækning den økonomiske omstrukturering i disse lande. En undtagelse herfra er transportsektoren, hvor emissionerne er vokset siden 1990.

3. KONKLUSIONER

I 2003 var drivhusgasemissionerne for EU-15 faldet med 1,7 % fra basisår-niveauet og lå på 4 180 mio. t CO₂-ækv. Dette fald svarer kun til lidt over en femtedel af EF's Kyoto-mål. Uden medregning af Kyoto-mekanismerne er afstanden til målet fordoblet fra 2002, nemlig til 3,5 indekspoint. Medregnes Kyoto-mekanismerne, lå de samlede drivhusgasemissioner stadig på 1,9 indekspoint over den lineære kurs i 2003. Fremskrivningerne viser, at EU-15 vil opfylde deres reduktionsforpligtelse efter Kyoto-protokollen på -8 %, hvis der gennemføres yderligere foranstaltninger og de fleksible mekanismer anvendes. De medlemsstater, der ligger for højt i forhold til deres mål, må hurtigst muligt træffe yderligere foranstaltninger og anvende de fleksible Kyoto-mekanismer for at sikre, at de kan nå deres Kyoto-mål.

EU er fast besluttet på at føre indsatsen videre. Anden fase af det europæiske klimaændringsprogram (ECCP) blev indledt i 2005. Kommissionen har til hensigt at vurdere fremskridtene og undersøge mulighederne for nye tiltag til at reducere emissionerne på en omkostningseffektiv måde. ECCP II omfatter opfangning og lagring af kulstof, emissioner fra vejretøjer og luftfart og strategier for tilpasning til klimaændringerne. Man vil også undersøge, hvilken rolle EU kan spille for at mindske sårbarheden over for og tilpasningen til klimaændringerne. Herudover er der planer om yderligere initiativer inden for energieffektivitet og vedvarende energi.